

1. Tıbbi Jeoloji Çalıştayı Ürgüp'te Gerçekleştirildi

Çalıştayımızın sonuç bildirgesi aşağıda verilmektedir.

1. TIBBİ JEOLOJİ ÇALIŞTAYI SONUÇ BİLDİRGESİ

1-İnsanlığın, ilk çağlardan günümüze kadar her tarihsel evrede temel gereksinimlerini karşılamak için ilk başvurdukları en önemli kaynak jeolojik çevreleri olmuştur. Bu süreçte temel bilimlerden biri olan Jeolojinin, doğal kaynakların aranıp-bulunup-işletilmesi, doğanın korunması, doğal afetlerin önceden tahmini ve tedbirlerin alınması ile ilgili sorunların çözümünün yanı sıra; insan sağlığın korunmasına ilişkin sorunların kaynağının ortaya konmasında olağanüstü önem taşıdığı ortaya çıkmıştır. Özellikle son yüzyıllık dönemde, bölgesel jeoloji, tektonik, petrografi, mineraloji, jeokimya, hidrojeoloji, hidrojeokimya ve mühendislik jeolojisi alanlarındaki çalışmalar bunu tartışmasız bir şekilde kanıtlanmıştır. Ancak ne yazık ki bu çok zengin jeoloji bilgi ve deneyimden, tıp bilimleri yeteri kadar yararlanıldığından söz etmek mümkün değildir. Gezegenimizde yaşam ve yaşamsal faaliyetler jeolojik ortamın bir parçasında sürdüğüne göre, jeolojik faktörlerin insan sağlığı üzerinde belirleyici olduğu kesindir. Bu gerçeği fark eden Tıp bilimleri, özellikle de patoloji, mineraloji, petrografi ve jeokimya alanları başta olmak üzere jeoloji mühendislerinin bilgi birikimi, deneyimi ve doğrudan yorumlarından daha çok ihtiyaç duymaya başlamışlardır. Geçtiğimiz yüzyılın ikinci çeyreğinde başlayan bu işbirliği 1998 yılında Tıbbi Jeoloji' nin (Medical Geology), esas bileşenleri elementler, mineraller, kayalar, toprak ve su olan jeolojik ortam ile sağlık arasındaki ilişkiyi inceleyen disiplinler arası bir bilim dalı olarak tanımlanarak, resmen kabul edilmesine yol açmıştır.

2- Daha önce düzenlediğimiz tıbbi jeoloji sempozyumundan sonra düzenlenen, 1. Tıbbi jeoloji Çalıştayı, 30 Ekim - 1 Kasım 2009 tarihleri arasında, Ürgüp Belediyesi ile ortaklaşa olarak, Ürgüp Belediyesi Kültür Salonunda yapılmıştır. 3 gün süren Çalıştay' da bir konferans, 6 oturum ve bir panel gerçekleştirilmiştir; Çalıştay programı son gün Karacaören, Karain, Sarhıdır, Tuzköy

Odamız ve Ürgüp Belediyesi tarafından ortaklaşa düzenlenen "1. Tıbbi Jeoloji Çalıştayı" JEOLJİK FAKTÖRLERİN İNSAN ve ÇEVRE SAĞLIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: KAPADOKYA ÖRNEĞİ" 30 Ekim - 1 Kasım 2009 tarihlerinde Ürgüp'te gerçekleştirilmiştir.

Çalıştayda, 18 farklı üniversiteden ve ilgili kamu kuruluşlarından konusunda uzman 21 konuşmacı ile toplam 6 oturumda sunumlar ve tartışmalar yapılmış, DSİ, İller Bankası Bölge Müdürlükleri, Kayseri Su Kanalizasyon İdaresi, İl Sağlık Müdürlüğü, Ürgüp Devlet Hastanesi, Ürgüp ve belde Belediye Başkanlarından oluşan 9 panelistin katılımı ile 1 panel yapılmış ve çalıştayın son gününde geniş katılımlı bir teknik gezi gerçekleştirilmiştir. Çalıştaya meslektaşlarımızın yanı sıra multidisipliner bir alan olan tıbbi jeoloji ile ilgili olarak; tıp, kimya, diş hekimliği, çevre, eczacılık, biyoloji, nükleer fizik gibi farklı bilim dallarından katılımcılar ile yerel yönetimler ve halktan toplam 230 kişi katılmıştır.

Bilim insanları, uygulayıcı kurum kuruluşlar ile yerel yöneticiler ve yöre halkının ilgi gösterdiği çalıştayımız, toplam 20 kadar mahalli ve yöresel gazete/dergi, 3 ulusal gazete, 1 Ulusal Radyo'da yer bulmuştur.

bölgesini kapsayan bir teknik gezi ile tamamlanmıştır.

3- Çalıştaya 18 üniversiteden, Kapadokya bölgesi ilçe ve belde belediyelerinden, Kamu kurumlarından, il sağlık müdürlüklerinden, devlet hastanelerinden, yerel basından ve halktan katılım sağlanmıştır.

4- Çalıştay'da Kapadokya bölgesinin jeolojik, mineralojik ve jeokimyasal özelliklerinin sağlık sorunlarına açısından değerlendirilmesi; Kapadokya bölgesinde lokal olarak tanımlanmış olan eriyonit mineralinden kaynaklanan kanser vakaları, bu vakaların gözlemlendiği yerleşim alanlarının başka yerlere naklinde gelinen son durum ve bunlara ilişkin çözüm önerileri; kaplıca tedavisinde kullanılan termal çamurların uygunluğunu belirleyen parametreler; yeraltı sularında arsenik sorunu ve çözüm önerileri, arıtma tesis ve yöntemleri; madencilik faaliyetlerinin çevreye olası etkileri ve çözüm önerileri; İç Anadolu Bölgesinin değişik yerlerinde yeraltı sularında limit değerleri aşan florun neden olduğu çevre ve sağlık sorunları ile buna ilişkin çözüm önerileri; İç Anadolu'da toprak yeme hastalığı (Jeofaji), Kapadokya bölgesinde karbondioksitin salınım problemi ve Kapadokya bölgesinde pekmez üretiminde kullanılan toprakların kimyasal özellikleri ele alınarak tartışılmıştır.

5- Jeoloji, tıp, kimya, diş hekimliği, çevre, eczacılık, biyoloji, nükleer fizik gibi farklı bilim dallarından katılımcıların iştirakiyle gerçekleştirilen bu Çalıştay' da, multidisipliner bir çalışma alanı olan "Tıbbi Jeoloji'nin" ülkemizde sağlam temelleri üzerinde gelişimi için üniversiteler, kamu kurumları (DSİ, MTA, İl Özel İdareler vb.), yerel yönetimler ve hastanelerin ortak çalışmaları temelinde, kurumsal bir altyapıya gereksinin duyulduğu ortaya çıkmıştır.

6- "Tıbbi Jeoloji Risk Yönetimi' ni" sağlamak üzere gerekli olan bu yapılanmanın, yerel sorunların bölge ve ülke genelinde tartışılarak, çözüm üretilmesi gerektiği ortaya konmuştur. Bu amaçla kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerin ortaklaşa olarak, ülkenin Tıbbi Jeoloji Risk Haritaları'nı hazırlaması gerektiği; başta sağlık ve çevre bakanlıkları olmak üzere, merkezi idarenin öncülüğünde risk faktörlerine yönelik veri tabanlarının oluşturularak, geliştirilmesi ve daha sağlıklı bilgi akışının sağlanması gerektiği ortaya konmuştur.

7- Jeoloji Mühendisliği bölümlerinde, jeoloji mühendisliğinin yeni gelişim alanlarından biri olan, Tıbbi Jeoloji ve Bio Jeolojinin örgün öğretim programlarında yer alması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

8- Kentsel ve kırsal yerleşim alanlarının yaşam kalitesinin yükseltilmesi, afet güvenliği ile insan ve çevre sağlığının korunması sürecinde tıbbi jeolojik sorunların da diğer jeolojik risk faktörleri arasında bulunduğu bilincinin yaygınlaştırılarak etkin kılınması gerekliliği ortaya konmuştur.

9- Çalıştayın ikinci günü düzenlenen panelde, Ülke genelinde "Tıbbi Jeoloji Tehlike Haritasının" hazırlanması, konuyla ilgili kurumlar arasında eşgüdüm sağlanarak "Tıbbi Jeoloji Risk Yönetim Sisteminin" geliştirilmesi, imar, afet, yapı malzemeleri, çevre, su ve radyasyon güvenliği gibi değişik alanlara ait mevzuatın, bu bilinç temelinde yeniden düzenlenmesinde yarar bulunduğu gerekçeleriyle ortaya konmuştur.

